

องค์ประกอบคณะกรรมการ ลักษณะกิจการ และการจัดการกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ธิตยา รุ่งเดชณาลัย^{1*} อนุวัฒน์ ภักดี²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบของคณะกรรมการต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปีพ.ศ. 2558 - 2560 จำนวน 1,167 ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวแปรองค์ประกอบคณะกรรมการ (ขนาดคณะกรรมการ คณะกรรมการเพศหญิง และความอิสระของคณะกรรมการ) และตัวแปรลักษณะกิจการ (ขนาดกิจการ อัตราส่วนหนี้สิน และความสามารถในการทำกำไร) ตัวแปรตามที่ใช้ คือ การจัดการกำไรตามตัวแบบ The Modified Jones (Dechow et al. 1995) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการเพศหญิง ขนาดกิจการ ความสามารถในการทำกำไร ส่งผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ ในทางตรงกันข้ามพบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการ และอัตราส่วนหนี้สินส่งผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ : องค์ประกอบคณะกรรมการ การจัดการกำไร ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม e-mail: thitty2559@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม e-mail: anuwat.phakdee@gmail.com

*ผู้รับผิดชอบหลัก e-mail: thitty2559@gmail.com

BOARD COMPOSITION FIRM CHARACTERISTICS AND EARNINGS MANAGEMENT OF THAI LISTED COMPANIES

Thittaya Rungdetthanalai^{1*} Anuwat Phakdee²

Abstract

The main objective of this research is to study the effect of board composition and firm characteristics on earnings management of the listed companies of Thailand using 1,167 samples during 2015 – 2017 from listed companies in the Stock Exchange of Thailand, all of which are non-financial companies. In this study, earnings management is represented by discretionary accruals which are calculated by cross-sectional modified Jones model (Dechow et al. 1995). This study focuses on six variable factors: (board size, board gender, board independent, firm size, leverage and profitability). Using multiple regression analysis to analyze the results. The results of this study show that board gender, firm size and Profitability have a statistically significant negative effect on earnings management. The results also reveal that board independent and leverage have a statistically significant positive effect on earnings management.

Keyword : Board Composition, Firm Characteristics, Thai Listed Companies

¹ Lecturer of Department of Accounting, Chandrakasem Rajabhat University e-mail: thitty2559@gmail.com

² Lecturer of Department of Accounting, Chandrakasem Rajabhat University e-mail: anuwat.phakdee@gmail.com

*Corresponding author, e-mail: thitty2559@gmail.com

บทนำ

จากความเสียหายมหาศาลในปี พ.ศ. 2544 ในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโลก ซึ่งสาเหตุดังกล่าวมาจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารและผู้สอบบัญชี รัฐบาลของสหรัฐฯ จึงออกกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแล Sarbanes Oxley หรือ SOX โดยเป็นกฎหมายบังคับใช้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา เพื่อเรียกความเชื่อมั่นและป้องกันพฤติกรรมฉ้อโกงโอกาสของผู้บริหาร ทั้งนี้ข้อมูลทางบัญชีเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องจึงถือว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจเป็นอย่างมาก หากข้อมูลมีความผิดพลาดหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงแล้วจะส่งผลเสียหายต่อผู้ใช้ข้อมูลดังกล่าวได้ ดังนั้นถ้าผู้บริหารมีการจัดการกำไรเพื่อให้ผลกำไรดังกล่าวเป็นไปตามที่ตนเองต้องการ จูงใจนักลงทุน และให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารมากที่สุด จึงเกิดพฤติกรรมที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตัวเลขดังกล่าวเป็นไปตามที่คาดหวัง การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสำคัญต่อบริษัทจดทะเบียนเพราะแสดงให้เห็นถึงการมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และนำไปสู่ความมั่นคงเจริญก้าวหน้าจึงกล่าวได้ว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นเครื่องมือเพื่อเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) คณะกรรมการถือเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นกลไกสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ เพราะคณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งคณะกรรมการยังมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานที่ต่อผู้ถือหุ้น นอกจากนั้นต้องเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 อธิบายว่าคณะกรรมการควรรับผิดชอบในการกำหนดและทบทวนโครงสร้างคณะกรรมการ ทั้งในเรื่องขนาดองค์ประกอบ สัดส่วนกรรมการที่เป็นอิสระ ที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการนำพาวงศ์ธุรกิจสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่กำหนดไว้ โดยงานวิจัยในอดีตได้มีการเชื่อมโยงระหว่างสัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการและการสร้างความมั่นคงให้กับผู้ถือหุ้น (Brickley et al. 1994; Byrd & Hickman. 1992; Rosenstein & Wyatt. 1990)

การจัดการกำไรในกิจการเกิดขึ้นจากการใช้ดุลยพินิจและการแทรกแซงกระบวนการจัดทำงบการเงินของฝ่ายบริหาร กล่าวคือ ผู้บริหารเข้ามาแทรกแซงกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงินที่นำเสนอต่อผู้ใช้งบการเงินภายนอกด้วยความตั้งใจ โดยมุ่งหวังให้เกิดผลประโยชน์กับตนเอง ซึ่งผู้บริหารสามารถปรับแต่งตัวเลขกำไรโดยการเลือกวิธีการบัญชีภายใต้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือการใช้หลักการบัญชีที่เห็นเหมาะสมตามสถานการณ์นั้นๆ จากการใช้ดุลยพินิจ (Schipper, 1989) พบว่าบริษัทที่มีคณะกรรมการที่มีคุณภาพมากกว่าจะนำไปสู่การป้องกันการจัดการกำไรผ่านกิจกรรมทางธุรกิจ (Real Earnings management) (Jo-Lan Liu & Ching-Chieh Tsai, 2015) รวมทั้งคณะกรรมการที่มีขนาดใหญ่อาจมีอำนาจต่อรองในเรื่องข้อมูลหรือมีข้อได้เปรียบกว่าคณะกรรมการขนาดเล็ก และสามารถติดต่อผู้ตรวจสอบจากภายนอกได้ดีกว่า รวมทั้งความสามารถในการแก้ไขปัญหา เช่น เงินทุน และความเป็นมืออาชีพหรือประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ และมีข้อสนับสนุนที่สามารถนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น (Pierce & Zahra, 1992; Dalton et al., 1999) จากหลักฐานดังกล่าวมีความเป็นไปได้ที่คณะกรรมการจะสามารถป้องกันการจัดการกำไรของบริษัทได้ นอกจากนั้นงานวิจัยของ Olfa Daghsni et al. (2016) และ Musa et al. (2013) พบว่าขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการจัดการกำไร

นอกจากนั้น Daghsni et al. (2016) ได้อธิบายว่า ถ้าประธานกรรมการและ CEO เป็นคนเดียวกัน อาจสร้างผลเสียหายต่อกิจการเนื่องจากการมีอคติและดำเนินงานเพียงคนเดียว โดย Jensen and Meckling (1976) ได้ชี้ให้เห็นว่าการแยกตำแหน่ง CEO จากการควบคุมการตัดสินใจสามารถลดต้นทุนตัวแทนและ

การจัดการกำไรของกิจการได้ แต่มิงานวิจัยพบว่า บริษัทที่มีประธานกรรมการและ CEO เป็นคนเดียวกัน จะไม่สามารถดำเนินงานเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันกับบริษัทอื่นๆ ได้ (Abdul Rahman and Haniffa, 2005) นอกจากนั้น Conger et al. (1998) ได้เสนอว่าจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาประสิทธิภาพของคณะกรรมการ โดย C. A. Kankanamage. (2015) พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการจัดการกำไร แต่งานวิจัยของ Godard et al. (2004) พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการกำไร สำหรับประเด็นความหลากหลายทางเพศ Adams and Ferreira (2009) ได้เสนอว่าคณะกรรมการที่มีความหลากหลายทางเพศมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง Arun et al. (2015) ได้อธิบายว่าคณะกรรมการเพศหญิงมีจริยธรรม ละเอียดรอบคอบ และไม่ชอบความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม Ye et al. (2010) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายทางเพศและคุณภาพกำไรของบริษัทในประเทศจีน

นอกจากนี้งานวิจัยในอดีตยังแสดงให้เห็นว่าลักษณะของกิจการยังส่งผลกระทบต่อการจัดการกำไร เช่น ขนาดกิจการ อัตราส่วนหนี้สิน และความสามารถในการทำกำไร โดย Jensen and Meckling (1976) พบว่ากิจการขนาดใหญ่มีโอกาสในการจัดการกำไรมากกว่า แต่มีข้อโต้แย้งว่ากิจการขนาดใหญ่สามารถลดระดับการจัดการกำไรได้ (Ahmad et al., 2014; Kim et al., 2003) จึงอาจเป็นไปได้ว่ากิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรจะมีผลกระทบต่อการจัดการกำไรเช่นเดียวกัน งานวิจัยในอดีตพบว่าบริษัทต้องรักษาระดับอัตราส่วนทางการเงิน จึงมีความเป็นไปได้ว่าบริษัทจะเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการเพิ่มรายได้เพื่อมิให้ละเมิดอัตราส่วนหนี้สิน ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดตามสัญญากับเจ้าหนี้ (Beatty & Weber, 2003)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการ (ได้แก่ ขนาดคณะกรรมการ คณะกรรมการเพศหญิง และความอิสระของคณะกรรมการ) และลักษณะของกิจการ (ได้แก่ ขนาดกิจการ อัตราส่วนหนี้สิน และความสามารถในการทำกำไร) ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ รวมทั้งคณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารและป้องกันการจัดการกำไรที่อาจจะส่งผลเสียหยาต่อผู้ถือหุ้นและนักลงทุนได้ นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ยังนำตัวแปรในเรื่องเพศของคณะกรรมการเข้ามาศึกษาเพราะในประเทศไทยยังมีงานวิจัยที่ศึกษาถึงตัวแปรดังกล่าวนี้และยังไม่ชัดเจนรวมทั้งเพื่อเป็นการสนับสนุนกลไกการกำกับดูแลของตลาดทุนในประเทศไทย และยังเป็นแนวทางให้กับนักลงทุนและผู้ถือหุ้นในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลก่อนตัดสินใจลงทุนในแต่ละบริษัทได้ นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลสนับสนุนการกำกับดูแลกิจการที่ดีในประเทศไทย เพื่อนำไปใช้พัฒนาส่วนของคณะกรรมการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบของคณะกรรมการและการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2558-2560

วิธีดำเนินการวิจัย

ข้อมูลตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 1,167 ปี-บริษัท (Firm-years Observations) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – 2560 รวม 3 ปี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการ 56-1 และงบการเงินประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้น กลุ่มธุรกิจการเงิน ซึ่งประกอบด้วย หมวดธนาคารหมวดเงินทุนและหลักทรัพย์ หมวดประกันชีวิตและประกันภัย กลุ่มฟื้นฟูการ

ดำเนินงาน ซึ่งมีกฎเกณฑ์แตกต่างกัน และไม่รวมบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ด้วยแบบบันทึกข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบผลกระทบของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม นอกจากนั้นการวิจัยครั้งนี้ยังใช้ตัวแปรควบคุมเช่นเดียวกับงานวิจัยในอดีต ดังตัวแบบต่อไปนี้

$$EM_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 BSIZE_{i,t} + \beta_2 BGEN_{i,t} + \beta_3 BIND_{i,t} + \beta_4 SIZE_{i,t} + \beta_5 LEV_{i,t} + \beta_6 ROA_{i,t} + e_{i,t}$$

โดยที่ :

- EM_{it} = ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างตามตัวแบบการจัดการกำไร
The modified Jones Model (1995) ของบริษัท i ปีที่ t
- $BSIZE_{it}$ = จำนวนคณะกรรมการบริษัท i ปีที่ t
- $BGEN_{it}$ = สัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงบริษัท i ปีที่ t
- $BIND_{it}$ = สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท i ปีที่ t
- $SIZE_{it}$ = ขนาดกิจการวัดด้วยค่าลอการิทึมของสินทรัพย์รวมบริษัท i ปีที่ t
- LEV_{it} = อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมบริษัท i ปีที่ t
- ROA_{it} = อัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมบริษัท i ปีที่ t
- $SIZE_{it}$ = ขนาดกิจการวัดด้วยค่าลอการิทึมของสินทรัพย์รวมบริษัท i ปีที่ t
- e_{it} = ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบคณะกรรมการและลักษณะกิจการต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปีพ.ศ. 2558-2560 ซึ่งสถิติพื้นฐาน (Descriptive statistics) ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แสดงค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถิติพื้นฐานของตัวแปรวิจัย

ตัวแปรวิจัย	n	Min	Max	Mean	Std. Deviation
EM	1,167	0	0.91	0.106	0.0892
BSIZE	1,167	5	21	10.38	2.4920
BGEN	1,167	0	0.6667	0.1890	0.1450
BIND	1,167	0	0.8462	0.4020	0.1074
SIZE	1,167	1.9070	6.3488	3.7980	0.6548
LEV	1,167	0.0001	3.1029	0.4177	0.2723
ROA	1,167	-0.7719	1.0368	0.0462	0.1007

จากตารางที่ 1 พบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคณะกรรมการบริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2558-2560 ได้แก่ ขนาดคณะกรรมการ (BSIZE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11 คน ซึ่งมีค่าต่ำสุดจำนวน 5 คน และค่าสูงสุดจำนวน 21 คน สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง (BGEN) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 18.90 ซึ่งมีค่าต่ำสุดร้อยละ 0 และค่าสูงสุดร้อยละ 66.67 และสำหรับสัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการ (BIND) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 40.20 ซึ่งมีค่าต่ำสุดร้อยละ 0 และค่าสูงสุดร้อยละ 84.62 ส่วนตัวแปรการจัดการกำไร (EM) ซึ่งวัดจากค่าสัมบูรณ์ตามตัวแบบ Modified Jones Model (1995) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.106 ซึ่งมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0 และสูงสุดเท่ากับ 0.91

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ตัวแปรวิจัย	EM	BSIZE	BGEN	BIND	SIZE	LEV	ROA
EM	1						
BSIZE	-0.019	1					
BGEN	-0.075*	-0.117**	1				
BIND	0.039	-0.185**	0.012	1			
SIZE	-0.081**	0.335**	-0.192**	0.101**	1		
LEV	0.094**	0.054	-0.061*	0.035	0.261**	1	
ROA	-0.166**	0.021	0.054	-0.011	0.096**	-0.332**	1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 2 และ 3 ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance โดยถ้าค่า VIF มีค่ามากกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระ X_i มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆ มาก และสำหรับค่า Tolerance จะต้องมีความเข้าใกล้ 1 หากค่า Tolerance มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปร X_i มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆ มาก ในตารางที่ 2 และ 3 ผลการวิเคราะห์ Regression แสดงค่า VIF ต่ำกว่า 10 และค่า Tolerance ของทุกแปรตัวมีค่ามากกว่า 0.10 แสดงให้เห็นว่าค่า Tolerance ยังเป็นค่าที่เข้าใกล้ 1 จึงถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่ากลุ่มบริษัทตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยภาพรวมมีตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระต่อกันเนื่องจากตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่า Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 มากนักและมีค่า VIF น้อยกว่า 10 (O'Brien, Robert M. 2007) จึงสามารถสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระตัวใดตัวหนึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันเองจนอยู่ในระดับที่จะก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งจะทำให้ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแตกต่างจากข้อเท็จจริง

นอกนั้นได้พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวอย่าง (r) ของตัวแปรอิสระแต่ละคู่ว่าเป็น 0 หรือไม่ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละคู่เป็น 0 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง จากการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละคู่ที่ใช้ในการวิจัยพบว่ามีค่า Pearson Correlation ไม่สูงเกินกว่า 0.80 ทำให้ไม่เกิดปัญหาในการตีความหมาย

ผลการวิเคราะห์การถดถอย (Multiple Regression) ตามตัวแบบในการวิจัย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบผลกระทบขององค์ประกอบคณะกรรมการต่อการจัดการกำไร

$$EM_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 BSIZE_{i,t} + \beta_2 BGEN_{i,t} + \beta_3 BIND_{i,t} + \beta_4 SIZE_{i,t} + \beta_5 LEV_{i,t} + \beta_6 ROA_{i,t} + e_{i,t}$$

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	0.147	0.020		7.342***	0.000		
BFSIZE	0.001	0.001	0.018	0.567	0.571	0.835	1.197
BGEN	-0.052	0.018	-0.085	-2.884***	0.004	0.954	1.048
BIND	0.042	0.025	0.051	1.705*	0.088	0.935	1.070
SIZE	-0.016	0.005	-0.116	-3.495***	0.000	0.751	1.332
LEV	0.024	0.011	0.075	2.326**	0.020	0.801	1.248
ROA	-0.111	0.028	-0.125	-4.028***	0.000	0.848	1.179
R Square			0.045				
Adjusted R Square			0.040				
Sig. F Change			0.000				
Durbin-Watson			1.768				

จากตารางที่ 3 พบว่าตัวแบบในการวิจัยโดยรวมมีค่า Sig. F หรือ P-value อยู่ที่ 0.000 ซึ่งมีตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวที่มีผลกระทบกับตัวแปรตามโดยตัวแปรอิสระทุกตัวร่วมกันอธิบายตัวแปรตามได้ 4% เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ Adjusted R² สำหรับตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม ได้แก่ คณะกรรมการเพศหญิง (BGEN) ส่งผลกระทบเชิงลบต่อการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.085 แสดงให้เห็นว่าถ้าบริษัทมีคณะกรรมการเพศหญิงเพิ่มขึ้นส่งผลให้การจัดการกำไรของบริษัทลดลง จากข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่าคณะกรรมการเพศหญิง ช่วยลดหรือป้องกันการจัดการกำไรของบริษัทได้ในทางตรงกันข้ามการวิจัยครั้งนี้พบว่าความอิสระของคณะกรรมการ (BIND) ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.051 แสดงให้เห็นว่าถ้าบริษัทมีสัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการเพิ่มขึ้นส่งผลให้การจัดการกำไรของบริษัทเพิ่มขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่าสัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการไม่ช่วยลดระดับหรือป้องกันการจัดการกำไรของบริษัทได้ อย่างไรก็ตามงานวิจัยครั้งนี้ไม่พบผลกระทบของขนาดคณะกรรมการและการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าขนาดกิจการ (SIZE) และความสามารถในการทำกำไร (ROA) ส่งผลกระทบเชิงลบต่อการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ บริษัทที่มีขนาดใหญ่และมีความสามารถในการทำกำไรสูงสามารถช่วยลดระดับการจัดการกำไรได้ ส่วนตัวแปรอัตราส่วนหนี้สิน

ต่อสินทรัพย์ (LEV) ส่งผลกระทบในทิศทางเดียวกันกับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (LEV) มีอัตราที่สูงส่งผลให้การจัดการกำไรของบริษัทเพิ่มขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

มุมมองด้านองค์ประกอบคณะกรรมการในการวิจัยครั้งนี้พบว่าคณะกรรมการเพศหญิง (BGEN) ส่งผลกระทบในทิศทางลบกับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงกล่าวได้ว่าเมื่อสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสูงขึ้นส่งผลให้ระดับการจัดการกำไรลดลง สอดคล้องกับ Arun et al. (2015) และ Gavius et al. (2012) ที่ชี้ให้เห็นว่าหากมีสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงสูงจะทำให้ระดับการจัดการกำไรลดลง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Adams and Ferreira (2009) ที่เสนอว่าการมีคณะกรรมการเพศหญิงทำให้ความสามารถในการร่วมงานและการปฏิบัติหน้าที่ และการปรับปรุงพฤติกรรมและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานได้ ทั้งนี้เมื่อบริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี หากมีสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงที่สูงมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ และส่งผลให้กลไกดังกล่าวดีขึ้น สำหรับมุมมองลักษณะของกิจการงานวิจัยครั้งนี้พบว่าขนาดกิจการและความสามารถในการทำกำไรช่วยลดระดับการจัดการกำไรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahmad et al. (2014) และ Kim et al. (2003) ที่ชี้ให้เห็นว่ากิจการขนาดใหญ่สามารถลดระดับการจัดการกำไรได้ เนื่องจากมีกลไกกำกับดูแลภายในที่ดี เพราะกิจการขนาดใหญ่สามารถระดมทุนในการกำกับดูแลกิจการได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ Beatty and Weber (2003) ที่อธิบายว่ากิจการจะเลือกใช้นโยบายในการเพิ่มรายได้

ในขณะที่กิจการที่มีอัตราหนี้สินสูงจะทำให้ระดับการจัดการกำไรสูงขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bassiouny et al. (2016) ซึ่งพบว่าอัตราหนี้สินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกำไรในประเทศอียิปต์

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้พบว่าคณะกรรมการเพศหญิงสามารถช่วยลดระดับการจัดการกำไรได้ นักลงทุนอาจนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปร่วมตัดสินใจ รวมทั้งหน่วยงานกำกับดูแลสามารถนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับกำหนดกฎเกณฑ์ขั้นต่ำของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี และงานวิจัยในอนาคตควรศึกษาในมุมมองของความซับซ้อนของธุรกิจและองค์ประกอบคณะกรรมการเนื่องจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเสนอให้กิจการพิจารณาถึงความเหมาะสมของคณะกรรมการกับขนาดและความซับซ้อนของธุรกิจ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากงบประมาณรายได้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ปีงบประมาณ 2561

เอกสารอ้างอิง

Bassiouny, S. W., Moustafa, M., & Ragab, S. A. (2016). The impact of firm characteristics on earnings management: an empirical study on the listed firms in Egypt. *The Business and Management Review*, 7(2): 91-101.

- Jensen, M. & Meckling, W. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. **Journal of financial economics**, 3(4): 305-360.
- Ahmad, M., Anjum, T., & Azeem, M. (2014). Investigating the impact of corporate governance on earning management in the presence of firm size; evidence from Pakistan. **International Interdisciplinary Research Journal**, 3(2): 84-90.
- Arun, T. G., Almahrog, Y. E., & Aribi, Z. A. (2015). Female directors and earnings management: Evidence from UK companies. **International Review of Financial Analysis**, 39: 137-146.
- Kim, Y & Liv, C & Rhee, S (2003). **The effect of firm size on Earnings management**, working paper.
- Abdul Rahman, R. and Haniffa, R. (2005). The effect of role duality on corporate performance in Malaysia. **International Scientific of Corporate Ownership and Control**, 2 (2): 40-7.
- Adams, R. B., & Ferreira, D. (2009). Women in the boardroom and their impact on governance and performance. **Journal of Financial Economics**, 94(2): 291-309.
- Brickley, J.A., J.L. Coles, and R.L. Terry. (1994). Outside directors and the adoption of poison pills. **Journal of Financial Economics** 35, 371-390.
- Ye, K., Ran, Z., & Zabihollah, R. (2010). Does top executive gender diversity affect earnings quality? A large sample analysis of Chinese listed firms. **Advances in Accounting**, 26(1), 47-54.
- Byrd, J., and K. Hickman, (1992). Do outside directors monitor managers? Evidence from tender offer bids. **Journal of Financial Economics** 32, 195-222.
- Conger, J. A., Finegold, D., & Lawler, E. E. (1998). Appraising Boardroom Performance. **Harvard Business Review** 76(1): 136-148.
- Dalton, D. R., & Daily, C. M., (1999). What's Wrong With Having Friends on the Board, **Across the Board**, 36 (3): 28-32.
- Daghsni, O., Zouhayer, M., & Mbarek, K. B. H. (2016) Earnings Management and Board Characteristics: Evidence from French Listed Firms. **Arabian Journal of Business and Management Review**, 6: 249.
- Musa Inuwa Fodio, Jide Ibikunle & Victor Chiedu Oba. (2013). Corporate Governance Mechanisms and Reported Earnings Quality in Listed Nigerian Insurance Firms. **International Journal of Finance and Accounting**, 2(5): 279-286.
- Godard, L., Shatt, A. (2004). Caractéristiques et fonctionnement des conseils d'administration français: Un état des lieux. **Cahier du FARGO (104020)**. 1-27.
- Jo-Lan Liu & Ching-Chieh Tsai. (2015). Board Member Characteristics and Ownership Structure Impacts on Real Earnings Management: Evidence from Taiwan. **Accounting and Finance Research**, 4(4): 2015.

- Kankanamage, C. A. (2015). The Relationship between Board Characteristics and Earnings Management: Evidence from Sri Lankan Listed Companies. **Kelaniya Journal of Management**, 4(2): 36-43.
- Rosenstein, S., & Wyatt, J. G. (1990). Outside directors, board independence, and shareholder wealth. **Journal of Financial Economics**, 26: 175-191.
- Schipper, K. (1989). Commentary on earnings management. **Accounting Horizons**, 3: 91-102.
- Pearce, J., & Zahra, S. (1992). Board composition from a strategic contingency perspective. **Journal of Management Studies**, 29: 411-438.
- Jensen, M., & Meckling, W. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. **Journal of financial economics**, 3(4): 305-360.
- Jensen, L. S., Chang, C. H., & Maurice, D. V. (1976). Effect of brewers dried grains on liver fat accumulation and performance of laying hens. **Poultry Science**, 55 (4): 1596